

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący)

SSN Waldemar Płóciennik

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (sprawozdawca)

Protokolant Agnieszka Niewiadomska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Dariusza Kuberskiego,
w sprawie **M. J.**,
skazanego za czyn z art. 263 § 2 k.k. i in.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej,
na rozprawie w dniu 9 kwietnia 2025 r.,
kasacji obrońców skazanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 10 stycznia 2024 r., sygn. akt VIII AKa 34/23,
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie
z dnia 15 października 2021 r., sygn. akt V K 221/12,

- 1. na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 536 k.p.k. uchyla
zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu w
Warszawie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;**
- 2. zarządza zwrot M. J. uiszczonej opłaty od kasacji w kwocie 750
(siedemset pięćdziesiąt) złotych.**

[J.J.]

Waldemar Płóciennik Włodzimierz Wróbel Małgorzata Wąsek-Wiaderek

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie wyrokiem z dnia 15 października 2021 r., V K 221/12, uznał M. J. za winnego czynu z art. 263 § 2 k.k., za który wymierzył mu karę 5 lat pozbawienia wolności, czynu z art. 171 § 1 k.k., za który wymierzył mu karę 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz czynu z art. 299 § 1 i 6 k.k., za który wymierzył mu karę 6 lat pozbawienia wolności i karę 2000 stawek dziennych grzywny, po 2000 zł każda stawka. Sąd Okręgowy połączył kary jednostkowe pozbawienia wolności, wymierzając oskarżonemu jako karę łączną 9 lat pozbawienia wolności. Wyrok zawierał ponadto rozstrzygnięcia w przedmiocie przepadku przedmiotów i kosztów procesu.

Po przeprowadzeniu postępowania odwoławczego, zainicjowanego apelacjami obrońcy na korzyść oskarżonego i prokuratora na niekorzyść oskarżonego, Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 10 stycznia 2024 r., VIII AKa 34/23, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił rozstrzygnięcie o karze łącznej, zmodyfikował opis czynu kwalifikowanego pierwotnie z art. 299 § 1 i 6 k.k. i z kwalifikacji prawnej wyeliminował art. 299 § 6 k.k., karę za ten czyn obniżył do 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzekł nową karę łączną 8 lat pozbawienia wolności, zaś w pozostałym zakresie utrzymał zaskarżony wyrok w mocy, orzekł także o kosztach za postępowanie odwoławcze.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego. Zaskarżył go w części, w zakresie punktu III (utrzymanie w mocy) i IV (koszty za postępowanie odwoławcze) tego wyroku, podnosząc szereg szczegółowych zarzutów rażącego naruszenia prawa procesowego i materialnego, opisanych na stronach od 1 do 13 kasacji. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w zakresie, w którym utrzymał w mocy wyrok Sądu Okręgowego dla Warszawy-Pragi w Warszawie i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Replikę na tę odpowiedź przedłożył obrońca skazanego, podtrzymując zarzuty i wnioski zawarte w kasacji.

W toku postępowania kasacyjnego do akt sprawy wpłynęło pismo obrońcy skazanego sygnalizujące zaistnienie w tej sprawie uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w związku z orzekaniem przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w składzie, w którym wszyscy sędziowie zostali powołani na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3; dalej: ustawa nowelizująca KRS). W uzasadnieniu tego pisma obrońca wskazał na okoliczności dotyczące SSA X. Y. i SSA X.1 Y.1, świadczące o tym, że sąd z ich udziałem nie był należycie obsadzony (pismo obrońcy z dnia 22 sierpnia 2024 r. – k. 37 akt SN).

W toku rozprawy kasacyjnej (przewód kasacyjny został ograniczony do kwestii zaistnienia w sprawie bezwzględnej podstawy odwoławczej) prokurator i obrońca skazanego zgodnie wnieśli o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego ze względu na zaistnienie w sprawie uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się skuteczna o tyle, że doprowadziła – poza zarzutami kasacji, w związku z sygnalizacją zawartą w piśmie z dnia 22 sierpnia 2024 r. – do uchylenia zaskarżonego wyroku Sądu odwoławczego z uwagi na zaistnienie uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w całości, chociaż kasacją zaskarżono ten wyrok w zakresie, w jakim utrzymano nim w mocy wyrok Sądu Okręgowego oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach. Uchylenie wyroku w całości było konieczne ze względu na treści art. 536 k.p.k. Natomiast rozpoznając sprawę ponownie Sąd Apelacyjny będzie miał na względzie, że z uwagi na kierunek kasacji (na korzyść) nie może pogorszyć sytuacji prawnej oskarżonego M. J. w stosunku do tej, jaką ukształtowano uchylonym wyrokiem.

Nienależyta obsada sądu wynikała z orzekania przez Sąd Apelacyjny w Warszawie z udziałem sędziów wskazanych w piśmie obrońcy, tj.: SSA X.1 Y.1, SSA

X. Y., a także SSA X.2 Y.2, powołanych na urząd sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy nowelizującej KRS. Dlatego też, w oparciu o art. 436 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k., pisemne uzasadnienie wyroku zostanie ograniczone do wskazania powodów stwierdzenia okoliczności wskazanej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Odnoszenie się do zarzutów kasacyjnych jest w tych okolicznościach bezprzedmiotowe.

W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, że Sąd Najwyższy jest związany uchwałą połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA-I-4110-1/20 (OSNK 2020, z. 2, poz. 7). Wykładnia prawa zawarta w tej uchwale jest nadal obowiązująca i w myśl art. 87 ust. 1 ustawy o Sądzie Najwyższym (tj.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1093 ze zm.) Sąd Najwyższy pozostaje nią związany jako zasadą prawną. Sąd Najwyższy konsekwentnie staje na trafnym stanowisku, że nic w tym względzie nie zmienia wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, OTK-A 2020, poz. 61 (tak: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2022 r., I KO 79/21 i I KO 80/21; por. także m.in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2023 r., IV KZ 59/21; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2023 r., II KK 489/21; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2023 r., II KK 74/22). W uchwale trzech Izb Sąd Najwyższy orzekł, że: „Nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. [...] zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.” W uzasadnieniu opisywanej uchwały Sąd Najwyższy podkreślił, że wadliwość procedury nominacyjnej nie powoduje automatycznie, iż sąd powszechny z udziałem sędziego powołanego w takiej procedurze jest sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Pogląd zawarty w uchwale połączonych Izb Sądu Najwyższego został następnie potwierdzony w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22).

Istotne jest również stanowisko Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie *Reczkowicz p. Polsce*. ETPCz wskazał w nim na negatywny wpływ nowelizacji ustawy o KRS na prawo stron do „sądu ustanowionego ustawą”, stwierdzając: „na mocy ustawy nowelizującej z 2017 r., która pozbawiła gremia sędziowskie prawa do powoływania i wyboru sędziów zasiadających w KRS – prawa przyznanego im przez dotychczasowe ustawodawstwo i mającego oparcie w standardach międzynarodowych – władza ustawodawcza i wykonawcza uzyskały decydujący wpływ na skład KRS [...]. Ustawa praktycznie usunęła nie tylko dotychczasowy system przedstawicielski, ale także gwarancje niezależności sądownictwa w tym zakresie. W rezultacie umożliwiło to władzy wykonawczej i ustawodawczej bezpośrednią lub pośrednią ingerencję w procedurę powoływania sędziów, z której możliwości te władze skorzystały – o czym świadczą chociażby okoliczności towarzyszące zatwierdzaniu kandydatów na sędziów do KRS [...] (pkt 274 wyroku z dnia 22 lipca 2021 r., skarga 43447/19). W późniejszym wyroku Wielkiej Izby z dnia 15 marca 2022 r. w sprawie *Grzęda p. Polsce* (skarga nr 43572/18) ETPCz przyjął, że „[...] cały ciąg wydarzeń w Polsce [...] wyraźnie wskazuje na to, że kolejne reformy sądownictwa miały na celu osłabienie niezawisłości sędziowskiej, poczynawszy od poważnych nieprawidłowości w wyborze sędziów Trybunału Konstytucyjnego w grudniu 2015 r., poprzez przebudowę KRS i utworzenie nowych izb w Sądzie Najwyższym, po rozszerzenie kontroli Ministra Sprawiedliwości nad sądami i zwiększenie jego roli w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów” (pkt 348). Przywołane stanowisko o statusie KRS zostało podtrzymane także w innych orzeczeniach ETPCz (por. wyrok z dnia 8 listopada 2021 r., *Dolińska-Ficek i Ozimek p. Polsce*, skargi nr 49868/19 i 57511/19; wyrok z dnia 3 lutego 2022 r., *Advance Pharma sp. z o.o. p. Polsce*, skarga nr 1469/20, wyrok pilotażowy z dnia 23 listopada 2023 r., *Wałęsa p. Polsce*, skarga nr 50849/21).

Jak wskazano na wstępie, zaistnienie w postępowaniu odwoławczym uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. jest związane z orzekaniem przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w udziale SSA X.1 Y.1, SSA X. Y. i SSA X.2 Y.2 Sądy z

udziałem ww. Sędziów były już poddawane testom niezależności i bezstronności, które dawały wynik negatywny.

Wielokrotnie już Sąd Najwyższy stwierdzał zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z powodu orzekania przez sąd z udziałem SSA X.1 Y.1 (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 12 grudnia 2023 r., II KK 74/22; z dnia 20 grudnia 2023 r., II KK 76/23; z dnia 8 lutego 2024 r., II KK 296/23; z dnia 15 lutego 2024 r., II KK 37/23; z dnia 12 marca 2024 r., II KK 506/23; z dnia 4 kwietnia 2024 r., II KK 368/22; z dnia 10 kwietnia 2024 r., II KK 297/23; z dnia 17 kwietnia 2024 r., II KK 168/23; z dnia 18 kwietnia 2024 r., II KK 527/23; z dnia 20 listopada 2024 r., II KK 231/24; z dnia 18 grudnia 2024 r., II KO 84/24; z dnia 26 marca 2024 r., II KK 39/25). Sąd Najwyższy w niniejszym składzie aprobuje argumentację wyrażoną w uzasadnieniach przywołanych wyroków, ze szczególnym uwzględnieniem wyczerpujących wywodów zawartych w uzasadnieniach wyroków w sprawach II KK 74/22 i II KK 76/23, przyjmując ją za własną. Wyszczególniając kluczowe argumenty mające wpływ na wynik testu niezależności i bezstronności, należy wskazać następująco:

- sędzia X.1 Y.1 została powołana do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie postanowieniem Prezydenta RP z dnia [...] 2020 r., nr [...], opublikowanym w Monitorze Polskim z [...] r., poz. [...], przy czym uzyskała nominację na to stanowisko w wyniku wadliwej procedury przed Krajową Radą Sądownictwa, która w uchwale nr [...] z dnia [...] 2019 r. przedstawiła Prezydentowi RP wniosek o jej powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie;

- jej kandydatura uzyskała jednogłośnie pozytywną opinię Kolegium Sądu Apelacyjnego w Warszawie, jednak Zgromadzenie Przedstawicieli Sędziów Apelacji Warszawskiej odroczyło opiniowanie kandydatów w konkursach na wolne stanowiska sędziowskie;

- decyzjami Ministra Sprawiedliwości sprzed daty uzyskania nominacji na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w Warszawie SSA X.1 Y.1 została delegowana do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Apelacyjnym w [...];

- dalsza delegacja sędzi X.1 Y.1 do Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 lutego 2019 r. podpisana przez ówczesnego podsekretarza stanu w Ministerstwie

Sprawiedliwości Ł. P. została udzielona pomimo negatywnej opinii Kolegium Sądu Okręgowego w [...] wynikającej z „trudnej sytuacji kadrowej Sądu Okręgowego w [...]”, a także pomimo braku wyrażenia zgody na dalsze delegowanie tej Sędzi przez Prezes Sądu Okręgowego w [...] J. B.;

- w piśmie z dnia 16 marca 2018 r. sędzia X.1 Y.1 oświadczyła, że wyraża zgodę na powierzenie jej obowiązków sędziego sądu dyscyplinarnego;

- po dobrowolnym przedstawieniu swojej kandydatury przez sędzię X.1 Y.1 Minister Sprawiedliwości decyzją z dnia [...] 2018 r. powierzył jej z dniem 1 lipca 2018 r. obowiązki sędziego Sądu Dyscyplinarnego przy [...] na okres sześciu lat;

- od maja 2020 r. do lipca 2024 r., sędzia X.1 Y.1 pełniła funkcję Prezesa Sądu Dyscyplinarnego przy [...];

- sędzia X.1 Y.1 zdecydowała się objąć stanowisko Prezesa Sądu Dyscyplinarnego przy [...], pomimo że powołania na to stanowisko dokonał T. P., ówczesny Prezes kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, która to Izba nie stanowiła sądu w rozumieniu konstytucyjnym i konwencyjnym;

- sędzia X.1 Y.1 zdecydowała się objąć stanowisko Prezesa Sądu Dyscyplinarnego przy [...] pomimo wielu przejawów nadużywania przez ówczesnego Ministra Sprawiedliwości środków dyscyplinowania sędziów w celu zniechęcenia ich do uwzględniania w orzecznictwie standardów wyznaczonych przez trybunały europejskie;

- od 2017 r. sędzia X.1 Y.1 była wielokrotnie powoływana w skład Komisji Egzaminacyjnych jako przedstawicielka Ministra Sprawiedliwości (lista zarządzeń Ministra Sprawiedliwości w tym zakresie została wymieniona w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2023 r., II KK 74/22);

- w 2023 r. sędzia X.1 Y.1 na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych została powołana przez Państwową Komisję Wyborczą na stanowisko Komisarza wyborczego dla [...];

- postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2023 r., sygn. akt II AKzw 285/23, Sąd Apelacyjny w Warszawie, w składzie SSA X.1 Y.1, na podstawie art. 40 § 1 p.u.s.p. wytknął Sądowi Okręgowemu w Warszawie zastosowanie w rozpatrywanej sprawie standardu prawa do sądu należycie obsadzonego, który to standard - zdaniem tego Sądu - wynikał z orzecznictwa trybunałów europejskich, pomimo że – wbrew

zasadzie *nemo iudex in causa sua* – postanowienie zawierające wytyk zostało wydane przez Sąd Apelacyjny z udziałem sędziego, którego w tożsamym stopniu dotyczy okoliczność stanowiąca w przedmiotowej sprawie podstawę zawieszenia postępowania wykonawczego, co było podstawą udzielenia wytyku.

Również wielokrotnie Sąd Najwyższy stwierdzał zaistnienie uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w przypadku orzekania przez sąd z udziałem sędzi X. Y. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 5 marca 2024 r., II KK 35/23; z dnia 10 kwietnia 2024 r., II KO 13/24; z dnia 16 maja 2024 r., II KK 523/23; z dnia 15 stycznia 2025 r., II KK 270/24; z dnia 18 grudnia 2024 r., II KO 84/24, z dnia 25 lutego 2025 r., II KK 502/24; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2024 r., II KO 20/24). Także w tym przypadku Sąd Najwyższy w pełni akceptuje argumentację zawartą w przywołanych orzeczeniach, w tym zwłaszcza szczegółowe uzasadnienie wyroku wydanego w sprawie II KK 35/23. W tym przypadku kluczowy jest przebieg kariery zawodowej ww. sędziego.

Pani X. Y. w 2005 r. złożyła egzamin prokuratorski i w latach 2005-2008 była asesorem prokuratorskim w Prokuraturze Rejonowej w S. W okresie od 2008 r. do 2020 r. była prokuratorem w Prokuraturach Rejonowych: w S., [...] w W. oraz [...] w W. W tym czasie kilkanaście razy starała się bezskutecznie o stanowisko sędziego w różnych sądach rejonowych w procedurze przed prawidłowo ukształtowaną Krajową Radą Sądownictwa. Następnie zgłosiła się do konkursu przed niekonstytucyjną, wadliwie ukształtowaną Krajową Radą Sądownictwa, od razu na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego [...], ogłoszonego obwieszczeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia [...] 2018 r. Krajowa Rada Sądownictwa uznała, że przeprowadzenie konkursu na urząd sędziego jest możliwe pomimo braku opinii Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Apelacji [...], które odroczyło opiniowanie kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej pytań prejudycjalnych skierowanych przez Sąd Najwyższy, Naczelny Sąd Administracyjny oraz sądy powszechne w przedmiocie wątpliwości związanych z procesem wyłaniania sędziowskich członków Krajowej Rady Sądownictwa od 2018 r.

Na podstawie uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr [...] z dnia [...] r. przedstawiono Prezydentowi RP wniosek o powołanie pani X. Y. na stanowisko

sędziego Sądu Okręgowego [...]. Postanowieniem z dnia [...] r., nr [...], sędzia X. Y. została powołana przez Prezydenta RP na urząd sędziego tego Sądu. Po upływie niecałych trzech lat od objęcia stanowiska sędziego sądu okręgowego Pani X. Y., w dniu [...] 2023 r., zgłosiła swoją kandydaturę na delegację do Sądu Apelacyjnego w [...] (w sytuacji, gdy troje sędziów [...] Wydziału Karnego zostało bezzasadnie przeniesionych do Wydziału Pracy). Kolegium Sądu Okręgowego [...] na posiedzeniu w dniu [...] 2023 r. niejednogłośnie negatywnie zaopiniowało delegowanie sędzi do Sądu Apelacyjnego w [...] na okres 6 miesięcy. Również wiceprezes Sądu Okręgowego [...] wyraził negatywną opinię, o czym poinformował Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...], powołując się na bardzo trudną sytuację kadrową w pionie karnym oraz rosnące zaległości i wydłużenie czasu rozpoznawania spraw. Z kolei Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...] w dniu [...] 2023 r. kandydaturę sędzi X. Y. na delegację zaopiniowało pozytywnie. W dniu 14 marca 2023 r. sędzia X. Y. otrzymała delegację do Sądu Apelacyjnego w [...] na okres od 15 marca 2023 r. do 14 września 2023 r.

Pismem z dnia 28 lipca 2023 r. wiceprezes Sądu Okręgowego [...] poinformował Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...] P. S. o swojej negatywnej opinii co do dalszej delegacji sędzi X. Y. z uwagi na bardzo trudną sytuację kadrową w pionie karnym. Jednakże Kolegium Sądu Okręgowego w [...] jednogłośnie zaopiniowało pozytywnie wniosek o dalszą delegację. W konsekwencji w dniu 5 września 2023 r. Sędzia otrzymała delegację do Sądu Apelacyjnego w [...] na okres od 15 września 2023 r do 14 marca 2024 r. W dniu 1 października 2023 r., mając niewiele ponad trzyletni staż sędziowski, będąc wyłącznie delegowaną do Sądu Apelacyjnego w [...], pani A. B. zaczęła pełnić funkcję Przewodniczącej [...] Wydziału Karnego tego Sądu.

Następnie sędzia A. B. zgłosiła się do konkursu na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w [...] ogłoszonego przez Ministra Sprawiedliwości w dniu [...] 2022 r. Wypada podkreślić zbieżność czasową – ogłoszenie konkursu na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w [...] nastąpiło w miesiąc po przeniesieniu wspomnianych już trzech sędzi z wydziału karnego tego Sądu. Na podstawie uchwały nr [...] z dnia [...] 2023 r. Krajowa Rada Sądownictwa przedstawiła wniosek o powołanie sędzi X. Y. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu

Apelacyjnego [...]. Postanowieniem z dnia [...] 2023 r., [...], została powołana przez Prezydenta RP na urząd sędziego Sądu Apelacyjnego w [...].

Przedstawione okoliczności wskazują, że SSA X. Y. nie tylko zaakceptowała działania ówczesnej władzy ustawodawczej i wykonawczej mającej na celu instrumentalne wykorzystanie władzy sądowniczej oraz podporządkowanie sądownictwa interesom politycznym, ale również swoimi działaniami afirmowała i czynnie wspierała ten proces. To właśnie systemowa nieprawidłowość spowodowała, że osoba wielokrotnie starająca się bezskutecznie o stanowisko sędziego sądu rejonowego uzyskała od razu stanowisko sędziego sądu okręgowego, niewiele później została delegowana do sądu apelacyjnego, a w międzyczasie orzekała już w sądzie apelacyjnym na delegacji. Jednocześnie piastowała w tym sądzie stanowiska jeszcze będąc delegowaną. Zależności czasowe i personalne (dużą część decyzji w toku kariery SSA X. Y. podejmował SSA P. S.) w tym przypadku są widoczne wręcz na pierwszy rzut oka.

W dodatkowym piśmie procesowym obrońca wskazał, że do zaistnienia nienależytej obsady sądu prowadziło w tej sprawie orzekanie wszystkich trzech członków składu orzekającego, natomiast w uzasadnieniu pisma podniósł argumenty wyłącznie odnoszące się do SSA X. Y. i SSA X.1 Y.1 Sąd Najwyższy z urzędu stwierdza, że do tożsamej konkluzji prowadzi także fakt brania udziału w składzie Sądu *ad quem* sędzi X.2 Y.2 Również ze względu na udział tego Sędziego w składach orzekających Sąd Najwyższy wielokrotnie już stwierdzał zaistnienie uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 21 listopada 2022 r., II KK 469/22; z dnia 21 grudnia 2023 r., II KK 287/23; z dnia 17 stycznia 2024 r., II KK 614/22; z dnia 31 stycznia 2024 r., II KK 124/23; z dnia 8 lutego 2024 r., II KK 296/23; z dnia 21 lutego 2024 r., II KK 627/23; z dnia 22 lutego 2024 r., II KK 289/23; z dnia 5 marca 2024 r., II KK 35/23; z dnia 8 maja 2024 r., II KO 4/24; z dnia 14 maja 2024 r., II KK 589/22; z dnia 28 sierpnia 2024 r., II KK 300/24; z dnia 20 listopada 2024 r., II KK 231/24; z dnia 8 stycznia 2025 r., II KK 137/24; z dnia 15 stycznia 2025 r., II KK 270/24; z dnia 15 lutego 2025 r., II KK 37/25). Wynikające z tych orzeczeń okoliczności warunkujące stwierdzenie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, w pełni podzielane w tej sprawie przez Sąd Najwyższy, to przede wszystkim:

- udzielenie w 2022 r., poparcia jako kandydatowi do KRS sędziemu X. Y.;
- powołanie, decyzją Rzecznika Dyscyplinarnego [...] sędziego P. S., na stanowisko Zastępcy Rzecznika [...] i wyrażenie zgody przez sędzię X.2 Y.2 na objęcie tej funkcji w nowym, specjalnym systemie dyscyplinarnym;
- otrzymanie, jako sędzia delegowana, uprawnienia do zastępowania Przewodniczącego Wydziału [...] Karnego, mimo że delegacja obejmowała wyłącznie pełnienie obowiązków sędziowskich, a nie administracyjnych i mimo wyznaczenia przez udającego się na urlop Przewodniczącego swojego zastępcy;
- powołanie na urząd sędziego Sądu Apelacyjnego w [...] na podstawie postanowienia Prezydenta RP z dnia [...] 2022 r., nr [...], na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej ustawą nowelizującą KRS, zawarty w uchwale nr [...] z dnia [...] 2022 r. (podkreślenia wymaga, że kandydatka w konkursie przed tak ukształtowaną KRS nie miała kontrkandydata);
- opinia wizytatora o Sędzi, sporządzona na potrzeby postępowania konkursowego, była wprawdzie pozytywna, ale wskazywała na niestabilność orzecznictwa opiniowanej;
- wkrótce po otrzymaniu awansu, objęcie etatowej funkcji Przewodniczącego Wydziału [...] Karnego Sądu Apelacyjnego w [...], a w 2023 r. funkcji Przewodniczącego [...] Wydziału Karnego tego Sądu.

Ponadto:

- pismem z dnia 6 czerwca 2023 r. wraz z sędzią Sądu Okręgowego w [...] delegowanym do Sądu Apelacyjnego w [...] P. B. poinformowała Prezesa P. S. o „lawinowym przyroście wniosków o wyłączenie sędziów w trybie art. 41 § 1 k.p.k.”, co ich zdaniem mogło być uznane za próbę utrudniania postępowania. Już 10 dni później, po uzyskaniu pozytywnej opinii Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...], powierzono jej, sędziemu P. S. oraz sędziemu SO del. do SA P. B. rozpoznawanie w ramach sekcji zażaleniuwnioskowej wniosków o wyłączenie sędziego, z wyłączeniem od rozpoznawania przedmiotowych spraw wszystkich pozostałych sędziów orzekających w [...] Wydziale Karnym. W dniu 18 lipca 2023 r. Kolegium zmieniło zdanie (prawdopodobnie z uwagi na wątpliwości co do zgodności z prawem takiego rozwiązania) i powierzyło rozpoznawanie wniosków wszystkim sędziom [...] Wydziału Karnego;

- w związku z represyjnym przeniesieniem do Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Apelacyjnego w [...] trzech doświadczonych sędziów pionu karnego, SSA X.2 Y.2, pełniąc funkcję przewodniczącego Wydziału Karnego, nie podjęła w tym przedmiocie żadnych działań, akceptując tym samym istniejący stan niewykonania orzeczeń zmierzających do cofnięcia wspomnianego przeniesienia sędziów (tj. zwłaszcza po zastosowaniu przez ETPCz w dniu 6 grudnia 2022 r. tzw. środków tymczasowych).

Wszystkie wskazane okoliczności postrzegane wspólnie prowadzą do wniosku o braku spełnienia przez ww. sędziów standardów instytucjonalnej niezależności i bezstronności. Dlatego też zasadne jest twierdzenie, że Sąd orzekający w tej sprawie w instancji odwoławczej nie był sądem należycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Przeprowadzając postępowanie ponownie Sąd Apelacyjny w Warszawie uwzględni prawo oskarżonego do rzetelnego procesu i bezstronnego, niezależnego (także instytucjonalnie) sądu. Jednocześnie Sąd Apelacyjny będzie miał na uwadze, że ze względu na kierunek kasacji (na korzyść oskarżonego) jest związany zakazem *refomationis in peius*, toteż nie może pogorszyć sytuacji prawnej oskarżonego w stosunku do tej, jaką ukształtowano uchylonym wyrokiem.

Rozstrzygnięcie o zwrocie opłaty uzasadnia art. 527 § 4 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w sentencji wyroku.

Waldemar Płóciennik Włodzimierz Wróbel Małgorzata Wąsek-Wiaderek

[PŁ]

[r.g.]